

**โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตรการพัฒนาผู้จัดการด้านงานอนามัยโรงเรียนในชุมชน
(School Health Manager Training Program in Community)**

ระหว่างวันที่ 13 – 14 มิถุนายน 2559

ณ ห้องประชุม 810AB ชั้น 8

อาคารเรียนและปฏิบัติการรวมด้านการแพทย์และโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

หน่วยเวชศาสตร์ผู้ป่วยนอกเด็กและวัยรุ่น ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากที่ อาจารย์ แพทย์หญิงสุธาทิพย์ เอ็มแปรมศิลป์ สังกัดภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากโครงการพัฒนาศักยภาพประชากรไทยเพื่อพัฒนางานด้านการคัดกรองสุขภาพเด็กวัยเรียนอย่างเป็นทางการตั้งแต่ว่าปี พ.ศ. 2552 จนถึง ปี พ.ศ. 2558 ผลลัพธ์ของการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้คือ ต้นแบบการตรวจคัดกรองสุขภาพเด็กวัยเรียนอย่างเป็นทางการ, คู่มือสำหรับการจัดอบรมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและครู ด้านการตรวจคัดกรองสุขภาพและดูแลปัญหาที่พบบ่อยในเด็กวัยเรียน, คู่มือการคัดกรองเบื้องต้นด้านตาบอดสี, โปรแกรมการเก็บข้อมูลสุขภาพเด็กและประเมินผลเป็นรายบุคคล(web-based program) ปัจจุบันทางกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้นำต้นแบบและแนวทางการตรวจคัดกรองสุขภาพไปใช้ในการอบรมแกนนำทั่วประเทศ นอกจากนี้มีพื้นที่ 9 จังหวัดที่มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านงานอนามัยโรงเรียนและนำคู่มือไปใช้ทั่วทั้งจังหวัด ในปี พ.ศ. 2558 ทางกรมอนามัยได้นำโปรแกรมการเก็บข้อมูลสุขภาพเด็กไปใช้งานเพื่อเก็บข้อมูลสุขภาพเด็กทั่วประเทศ ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข <http://schoolhealthservice.anamai.moph.go.th>

คณะทำงานได้มีการประชุมถอดบทเรียนจากประสบการณ์การทำงานพัฒนาต้นแบบด้านงานบริการอนามัยโรงเรียนทั้ง 9 จังหวัดที่ได้จัดการอบรมไป และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในเขตกรุงเทพมหานครคือ โรงเรียนพญาไท และโรงเรียนอนุบาลสามเสน ผู้ที่มาเข้าร่วมประชุมคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องในการพัฒนางานทุกระดับดังนี้คือ เจ้าหน้าที่ดูแลงานอนามัยโรงเรียนจากสาธารณสุขจังหวัด แพทย์หรือกุมารแพทย์ที่ประสานงานในพื้นที่ ตัวแทนของเจ้าหน้าที่หรือพยาบาลประจำพ.สด. ครูอนามัยโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จำนวนทั้งสิ้น 50 คน

ผลการประชุมถอดบทเรียนพบว่า พื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานหลังจากการจัดอบรมให้ความรู้และทักษะในการตรวจสุขภาพตามต้นแบบไป มีปัจจัยที่สนับสนุนคือ

1. คุณครูทุกคนในโรงเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญด้านการดูแลสุขภาพและมีทักษะการตรวจคัดกรองสุขภาพเด็กโดยจะมีครูอนามัยโรงเรียนคอยประสานและดูภาพรวมทั้งโรงเรียน
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนให้การสนับสนุน ทั้งงบประมาณและร่วมกิจกรรมด้วย
3. ได้รับการช่วยเหลือจากทีมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ทั้งอุปกรณ์ ยาเวชภัณฑ์และการรับส่งต่อเคสที่มีปัญหา

นอกจากนี้จังหวัดที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพนั้นต้องอาศัยนักวิชาการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือองค์กรท้องถิ่นที่มีใจรักในงานอนามัยโรงเรียน มีความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการที่ดี

อย่างไรก็ตามพบว่าหลายพื้นที่มาประชุมยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้งานบริการสุขภาพเด็กในโรงเรียนไม่ครอบคลุมและไม่เป็นไปตามแผนงานที่อบรมไปซึ่งอาจส่งผลทำให้ปัญหาสุขภาพเด็กไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยสรุปสาเหตุน่าจะมาจากการขาดบุคลากรรับผิดชอบหลักในพื้นที่ที่จะคอยติดตามการดำเนินงานด้านสุขภาพเด็กและวางแผนกิจกรรมในโรงเรียนและประสานงานให้เชื่อมโยงทุกมิติ นอกจากนี้ในอดีตระบบการวางแผนงานการบริการด้านการดูแลสุขภาพในโรงเรียนให้บทบาทและหน้าที่หลักอยู่ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งปัจจุบันภาระงานและหน้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้การดูแลเด็กในพื้นที่รับผิดชอบไม่ทั่วถึงตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นว่าการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในงานด้านอนามัยโรงเรียนทุกระดับตั้งแต่คุณครูประจำชั้น ครูอนามัยโรงเรียน ผู้บริหาร นักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ให้มีความรู้และทักษะต่างๆ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดูแลและส่งเสริมสุขภาพเด็กในโรงเรียน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวมา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จึงได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรการพัฒนาผู้จัดการด้านงานอนามัยโรงเรียนในชุมชน” ระหว่างวันที่ 13-14 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ณ ห้องประชุม 810AB ชั้น 8 อาคารเรียนและปฏิบัติการรวมด้านการแพทย์และโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเด็กวัยเรียนในชุมชน และสามารถบริหารจัดการ ประสานงานและติดตามการดำเนินงานเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลสุขภาพ ตรวจคัดกรองและช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์รอง

1. เพื่อสร้างเครือข่ายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในงานด้านอนามัยโรงเรียน
2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถต่อยอดการพัฒนาบุคลากรอื่นๆ ในชุมชน เช่น ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองต่อไปได้
3. เพื่อขยายผลการใช้โปรแกรมเก็บข้อมูลสุขภาพเด็กและประเมินผลรายบุคคล

ตัวชี้วัด ผู้เข้าร่วมอบรมอย่างน้อยร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อการจัดอบรม

วิธีดำเนินการ การบรรยายและปฏิบัติ

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างวันที่ 13-14 มิถุนายน 2559

สถานที่ ห้องประชุม 910AB ชั้น 9 อาคารเรียนและปฏิบัติการรวมด้านการแพทย์และโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

กลุ่มเป้าหมาย บุคลากรระดับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

ค่าลงทะเบียน คนละ 3,000 บาท (ไม่รวมค่าที่พัก ค่าเดินทางและค่าเบี้ยเลี้ยง)
ผู้เข้าร่วมอบรมที่ลงทะเบียนจะได้รับเอกสารทั้ง 7 เล่ม

1. คู่มือการอบรมเพื่อพัฒนาผู้จัดการอนามัยโรงเรียน...คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีรับผิชอบ เนื้อหา (สปสช สนับสนุนการจัดพิมพ์)
2. มาตรฐานการทำงาน ตรวจคัดกรองและดูแลปัญหาที่พบบ่อย 4 โรค คือ โรคอ้วน สายตาคิดปกติ ภาวะโลหิตจางและ ปัญหาสุขภาพช่องปากและฟัน ทางโครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) รับผิชอบเตรียมเนื้อหา(สปสช สนับสนุนการจัดพิมพ์)
3. คู่มือการตรวจคัดกรองสุขภาพและดูแลปัญหาที่พบบ่อย และการคัดกรองตาบอดสีเบื้องต้น สนับสนุนโดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากรที่เข้ารับการอบรม สามารถพัฒนางานด้านอนามัยโรงเรียนและวางแผนการดูแลสุขภาพเด็กในชุมชนตนเองอย่างเป็นองค์รวม
2. เด็กวัยเรียนได้รับการดูแลสุขภาพ ตรวจคัดกรองและช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
3. มีการสร้างเครือข่ายระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในงานด้านอนามัยโรงเรียนผู้เข้ารับการอบรมสามารถต่อ ยอดการพัฒนาบุคลากรอื่นๆในชุมชน เช่น ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองต่อไปได้
4. สามารถขยายผลการใช้โปรแกรมเก็บข้อมูลสุขภาพเด็กและประเมินผลรายบุคคล โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลสุขภาพเด็ก

การบูรณาการ

- มีการนำโครงการบริการวิชาการไปบูรณาการกับการเรียนการสอน
- มีการนำโครงการบริการวิชาการไปบูรณาการกับการวิจัย
- มีการนำโครงการบริการวิชาการไปบูรณาการกับศิลปวัฒนธรรม
- ไม่มี

หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ

งานบริการวิชาการ อาคารวิจัยและสวัสดิการ ชั้น 1

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

270 ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 02-2012193, 02-2011542